

Záměry EU v oblasti lesnické osvěty

Osvěta a komunikace s veřejností ovlivňuje vnímání problematiky obhospodařování lesů nejširší veřejností. Cílem je vytváření a cílevědomé budování všestranných, dlouhodobých vztahů mezi lesnictvím a veřejností. Je třeba změnit pohled na lesy, neboť převážná část obyvatelstva žije ve městech a lesy jsou veřejností vnímány především jako prostředí sloužící k odpočinku, sportu a rekreaci. Ke změně vnímání lesního hospodářství může napomoci dobře vedená osvěta.

Ještě před pár lety stála osvěta, komunikace, lesní pedagogika mimo zájem hlavních lesnických témat – tedy témat projednávaných na úrovni EU. Práce s veřejností včetně lesní pedagogiky byly diskutovány na národních úrovních, kde jim byla přisuzována různá důležitost.

Jako jedna z prvních přišla s požadavkem posílit pravidelnou komunikaci mezi lesnickými a jinými příbuznými odvětvími ať na národní tak také na mezinárodní úrovni *Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě* (MCPFE). Šlo o rezoluce L1 (Lisabon 1998), V1 a V3 (Vídeň 03). Z dnešního pohledu na osvětu a práci s veřejností lze konstatovat, že informační status Konference byl nedostačující.

Na úrovni EU lze hovořit o 2 významných strategických dokumentech – *Lesnické strategii* a *Akčním plánu pro lesy*. V prvním zmiňovaném se objevuje požadavek na koordinaci v oblasti komunikace. I v tomto případě se spíše jedná o práci meziútvárové skupiny pro lesní hospodářství, kterou ustavila Komise. Cílem skupiny bylo posílit koordinaci mezi různými složkami při projednávání problematiky lesního hospodářství v rámci celého Společenství. Nelze tedy hovořit o specifické skupině, jejímž předmětem činnosti by byla osvěta, public relations, environmentální vzdělávání či lesní pedagogika.

Nutnost komunikace s veřejností je zakotvena v dalším strategickém dokumentu EU – *Akčním plánu EU pro lesnictví* z června r. 2006. Komunikace s veřejností se přímo týkají hned 2 akce (v Akčním plánu jsou dále rozpracovány na jednotlivé klíčové akce, včetně aktivit a časového rámce, pracovních metod a výstupů). První je akce 3.3. „Přispět ke kvalitě života“, prostřednictvím zachování a zlepšení sociálních a kulturních dimenzí lesů. Klíčová akce 10, která sem spadá přináší Podporu vzdělávání a komunikace v oblasti životního prostředí, přičemž je třeba zajistit, aby si společnost dostatečně uvědomovala výhody udržitelného lesního hospodářství. Komise se zavázala, že bude usnadňovat výměnu zkušeností mezi členskými státy

o environmentálním vzdělávání a realizaci informačních kampaní, zejména kampaní zaměřených na děti (iniciativy jako např. školy v lese nebo lesní vzdělávací centra). Členské státy budou podporovat vzdělávání v oblasti udržitelného lesního hospodářství.

Z iniciativy rakouského ministerstva zemědělství a lesnictví životního prostředí a vodního hospodářství se 6.3. uskutečnilo první jednání pracovní skupiny pro implementaci Klíčové akce 10. Jednalo se o první schůzku zástupců ministerstev z členských států v jejichž pracovní náplni je environmentální vzdělávání a lesní pedagogika. Jednání vedl Dr. Albert Knieling – ředitel odboru lesních zdrojů, komunikace a rozpočtu. Závěry a úkoly vyplývající z této schůzky lze shrnout do několika bodů:

- je nezbytná evropská síť na vládní úrovni pro environmentální-vzdělávání a informace
- platí zde princip subsidiarity
- ENVI-vzdělávání nebude zaměřeno pouze na pedagogy, les a přírodu – přesah do různých oborů
- oslovení politiků, společnosti, lesníků, veřejnosti atd. jak na místní úrovni tak i na EU
- finanční aspekty (Program rozvoje venkova 2007-2013 LIFE+) – výměna informací, vědomostí, PR
- příští schůzka je plánovaná v červnu tohoto roku.

Další akcí Akčního plánu EU pro lesnictví je akce 3.4. „Podpora koordinaci a komunikaci“. Cílem této akce je zlepšit soudržnost a spolupráci mezi odvětvími s cílem vytvořit rovnováhu mezi ekonomickými, environmentálními a sociálně-kulturními cíli na různých organizačních a institucionálních úrovních. V rámci této akce se Komise zavázala vytvořit na portálu Europa stránku „Lesnictví“. Členské státy zajistí, aby na jejich příslušných internetových stránkách byly k dispozici informace týkající se lesnictví a aby byly propojeny s evropskými internetovými

stránkami o lesnictví. Členské státy jsou vyzývány, aby organizovaly akce vedoucí ke zviditelnění jako např. „Týden lesů“ nebo „Den lesů“, čímž by zvýšily povědomí o výhodách trvale udržitelného lesního hospodářství.

Dalším strategickým nástrojem v oblasti osvěty jsou *národní lesnické programy*. Není tomu jinak ani u nás, kdy je v současné době připravován NLP II na období 2007-2013. V rámci cíle 4: „Posílení kooperace, koordinace a komunikace“ je navrhována klíčová akce 18, která má za úkol dosáhnout u veřejnosti pozitivní změny v chápání významu lesního hospodářství a ve vnímání lesníků. V jednotlivých opatřeních, které budou později detailněji rozpracovány na aktivity je zastoupena i lesní pedagogika. Jedním z hlavních témat osvěty je soustavná kampaň na třech úrovních: pro školní děti, pro laickou veřejnost a pro odbornou lesnickou veřejnost. Přičemž pro první dvě zmiňované skupiny bude využito aktivit lesní pedagogiky.

Na evropské úrovni existuje několik skupin, které se zabývají komunikací a přenosem informací v rámci lesního hospodářství. Tou nejvýznamnější je nadnárodní skupina – *Forest Communicators Network (FCN)*. Jedná se o tým specialistů public relations v lesnickém sektoru. Tým byl založen v roce 2004 Dřevařským výborem UN Economical and Social Council (UNECE) a Lesnickým výborem při FAO. V současné době má přibližně 120 členů včetně zástupců České republiky. Cílem týmu specialistů je zlepšit výměnu informací a komunikaci v lesnickém sektoru. Tým se schází jedenkrát ročně. V současné době pracuje na příručce s doporučenými způsoby komunikace, osvěty, komunikačních strategií atd. Podrobnější a aktuální informace lze najít na příslušné internetové stránce: www.unece.org/trade/timber/pr/pr.htm

Z iniciativy rakouských a německých kolegů byla v roce 2004 založena *Evropská síť lesních pedagogů*. Evropská síť vznikla za účelem výměny zkušeností, informací, publikací, metod atd. Síť se podílí na vzniku standardů LP a poskytuje pomoc při jejich prosazování ať na národní či mezinárodní úrovni a podporuje etablování lesní pedagogiky jako odborného úkolu lesnictví. Členem této Sítě se mohou stát aktivní lesní pedagogové nebo zástupci lesního úřadu jakéhokoliv evropského státu. Podrobné informace lze najít na internetových stránkách www.waldpaedagogiknetwork.eu

Jedním z konkrétních výstupů spolupráce na evropské úrovni v oblasti LP je projekt PAWS. *Projekt Pedagogické aktivity v lese - koncepce semináře pro lesníky*

(Pädagogische Arbeit im Wald - ein Seminarkonzept für Förster) se realizoval v rámci programu EU Leonardo da Vinci a účastnilo se ho 6 států - Německo, Rakousko, Slovensko, Velká Británie, Finsko a Česká republika. Za Českou republiku byl partnerem Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem a Střední lesnická škola Hranice.

Během konference, jejíž cílem bylo představit výstupy projektu – osnovy kurzu, učebnici a CD-Rom a taktéž umožnit zástupcům evropských zemí prezentovat svoje zkušenosti na poli lesní pedagogiky, zazněla řada referátů o zkušenostech LP. Některé příspěvky byly velice podnětné a mohou se stát zajímavým příkladem jak se dělá osvěta a LP za našimi hranicemi. Bližší informace lze najít na internetové stránce www.fastort.at a později i ve sborníku, který by měl být jedním z výstupů této lesnické akce.

Sílí potřeba po častější, intenzivnější, preciznější výměně informací, zkušeností, strategií, společných postupech na úrovni EU – ovlivnění strategických dokumentů – nová opatření, aktivity, konkretizace, které se týkají i LP. Nutno dodat, že LP není součástí evropské legislativy a tak do značné míry bude záležet na práci všech zmíněných skupin, které se zabývají osvětou.